

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.





IDA GÅRDN

ILLUSTRERAD TIDNING
GRUNDLAGD AF
FÖR KVINNAN OCH HEMMET
FRITHIOF HELLBERG

HUFVUDREDAKTÖR OCH ANSV. UTGIFVARE: JOHAN NORDLING.



Deltagare i första nordiska hushållskonferensen i Sorö. 1. Frk. M. Lauridsen, 2. frk. G. Adelborg, 3. frk. Ida Norrby, 4. frk. Rehnäck, 5. frk. Ingeborg Suhr, 6. professor Thorup, 7. Dr. Caroline Steen, 8. fru R. la Cour Madsen, 9. fru Thorgersen, 10. fru Schönberg Erchen, 11. frk. H. Helgesen, 12. frk. L. Lagerstedt, 13. Dr. Hindhede, 14. riksdagsman L. Dinesen.

Hushållskonferensen i Sorö

Nästa möte om två år i Sverige!

Den första nordiska hushållskonferensen, som på inbjudan af föreningen af hushållslärarinnor och lärare i Danmark nyligen hållits i det idylliska Sorö och pågick i två dagar, öppnades af ofvannämnda förenings ordf. frk M. Lauridsen — den med allt skäl beundrade banbrytarinnan för landt-hushållningsskolor — med en hjärtlig välkomsthälsning till mötets deltagare, i all synnerhet de oväntadt många svenska, finska och norska gästerna.

Tal. tackade varmt för den vänlighet, som visats den danska föreningen, och uttalade den förhoppningen, att mötet måtte bli till gagn för »husholdningssagen» och framför allt för de unga kvinnor, som skola danas till goda husmödrar.

Till ordförande för mötet valdes frk Gertrud Adelborg, frk Blicher-Clausen, Danmark, och professor Thorup, Kristiania.

»Hushållsundervisningens mål och form» utgjorde ämnet för den första diskussionen. och den inleddes synnerligen förtjänstfullt af fru Rebecka la Cour Madsen med en redogö-

relse för denna undervisning i Danmark, hvilkens hufvuduppgift borde vara att dana tänkande, förnöjda och praktiska människor. En kort redogörelse för denna undervisning i de öfriga länderna lämnades sedan för Sverige af frk Lotten Lagerstedt, för Finland af frk Rehnäck, Helsingfors, och för Norge af fru Thorgersen, Bergen, alla hälsade med applåder. »Näringsfrågan som skolämne» utgjorde ämnet för en med synnerligen spänd intresse åhörd föreläsning af professor Thorup, en af »husholdningssagens» varmaste främjare i vårt grannland. Om »Lärarinneutbildningen» höll frk Ida Norrby, Uppsala, ett med ihållande applåder mottaget föredrag. Sedan ordf. prof. Thorup framfört mötets hjärtliga tack för det »utomordentligt intressanta och utomordentligt belysande» föredraget redogjorde frk Rehnäck och fru Schönberg Erchen för lärarinneutbildningen i Finland och Norge.

Frk Ingeborg Suhr, Köpenhamn, och frk M. Lauridsen Aakershus meddelade principerna för undervisningen i deras resp. lärarinneseminarier.

Frk G. Adelborg lämnade till sist en entusiastmerande skildring af Rimforsaskolan och arbetet där, som i hög grad intresserade icke

minst de svenska åhörare, som ännu ej på ort och ställe sett och beundrat Fredrika-Bremer-förbundets landt-hushållningsskola, i hvilken frk Adelborg, som bekant, är den ledande själen.

Det sista ämnet för mötets förhandlingar var statens ställning till »hushållningssaken» och inleddes af riksdagsmannen Lars Dinesen med ett uttalande om det berättigade i krafvet på statens understöd för kvinnornas undervisning. Såsom ett oeftergifligt önskemål härför ville tal. ställa det krafvet, att skolornas frihet och utveckling ej hämmades genom alltför snäva bestämmelser för erhållande af detta understöd.

Efter det sedvanliga utbytet af tacksamhetsbetygelser avslöts konferensen med ett kort tal af professor Thorup och tillsättandet af en bestyrelse för anordnande af nästa konferens.

För Danmark valdes härtill: frk M. Lauridsen, Aakerhus, Sorö, fru Rebecka la Cour Madsen, Baungagård, frk Eline Hansen, Köpenhamn. För Sverige: frk G. Adelborg, ordf., frk L. Lagerstedt, sekr., frk K. Heselgren. För Norge: fru Thorgersen, Bergen, professor Thorup, Kristiania, frk H. Helgesen, Kristiania. För Finland: frk Rehnäck, Helsingfors, frk Soinien, Helsingfors, frk Sundström, Borgå.

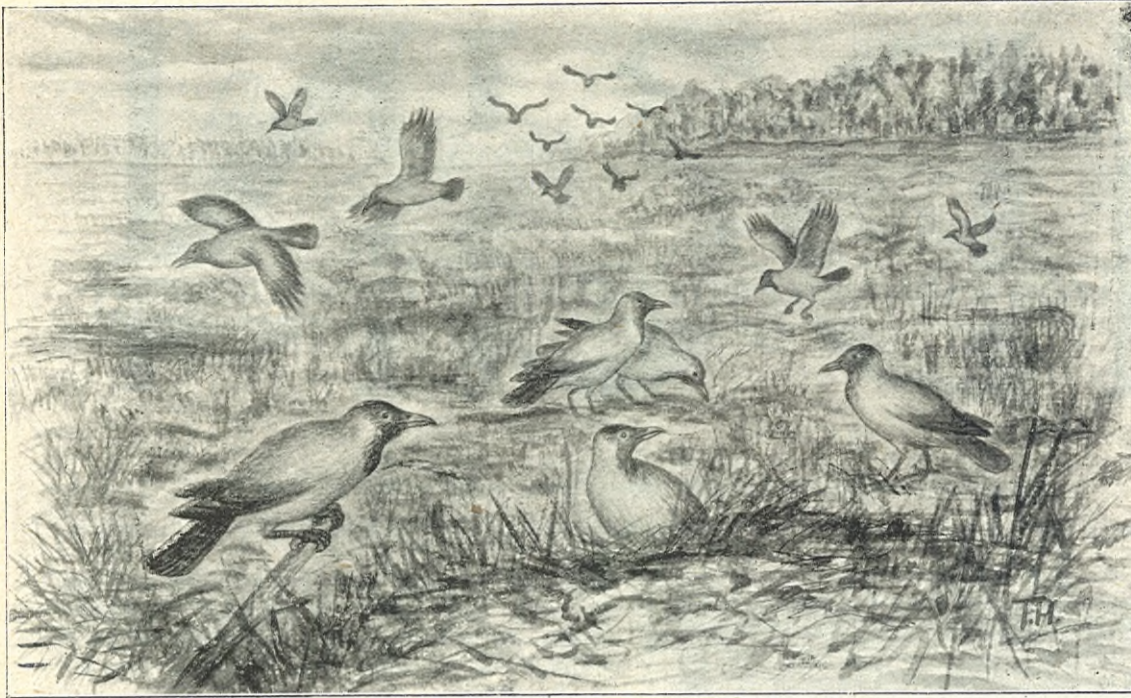
Vid därpå hållet sammanträde beslöt bestyrelsen uppdraga åt dess svenska medlemmar att förslagsvis om två år anordna nästa konferens i Sverige.

Den utomordentliga gästfrihet, som visats i första hand de utländska deltagarna före mötet af frk I. Suhr, innehafvarinna af Den Suhrske Husholdningsskole i Köpenhamn, och under mötet af fru E. Eriksén, Sorö Husholdningsskole, frk M. Lauridsen, Aakerhus, samt alla de Soröbor som godhetsfullt inbjudit mötets deltagare som sina gäster under vistelsen i Sorö, bevaras i tacksamt och kärt minne liksom ock den angenäma samvaron med kamrater från de nordiska länderna.

L. N.

Kvinnorna vädja!

ETT ANTAL på olika områden framstående kvinnor, bland hvilka märkas fru Agda Montelius, doktor Karolina Widerström, Selma Lagerlöf m. fl., ha på måndag i denna vecka inlämnat en petition till Regeringen, i hvilken de, »i hemmens, i det uppväxande släktets, i samhällsfridens namn», anropa om medling i den nu pågående sociala striden.



»Kråkornas gråa tattarfölje».

Sagan om Säfsjön. Af Thor Högdahl.

Med teckningar af författaren.

(Forts. från n:r 33.)

DET VAR fram på sommaren 1844 man började arbeta på den kanal, som skulle föra Säfsjöns vatten ut i den mäktiga Djupån. Med ängsliga skrin kretsade måsar, tärnor och andra vattenfåglar kring det stora mudderverket, som bolmade stenkolsrök dagen lång, medan uppfordringsskoporna rasslande röde sig upp och ned i en mörk, oafbruten följd. — Hvad kunde det väl vara för ett pustande och rasslande vidunder, som störde lugnet vid deras vackra sjö? Att det icke var något godt människorna hade i sinnet, så mycket torde hvarenda andunge i sjön ha känt på sig.

Efter skördetiden började vattnet hastigt sjunka, så att säfruggarne inne i Svartviken, på hvilka svanarna lagt sina balar, reste sig likt stora hövålmor öfver den grunda spegeln.

Höstregnen föllo, men vattnet i sjövikarna fortfor att sjunka och draga sig undan till djupare ställen. Vasskogarna gulnade tidigare än vanligt, och de väldiga skaror af änder, som eljes brukade hålla till på de öfversvämmade starrängarna, måste uppsöka nya fourageringsplatser fjärran från Säfsjön. — — — —

Än en gång — den sista — kom våren till Säfsjöns stränder med jublande fågelröster och sus af mångtusende vingar. De präktiga svanarna, som sedan urminnes tider hållit till i Svartviken, infunno sig äfven de. Men sedan de i två dagar oroligt kretsat af och an öfver sjön, såg man dem åter bilda tågordning och styra bort, ingen visste hvarthän. I spetsen flög en väldig hane, som på grund af sin ståtliga hållning och sin bländhvita dräkt bland folket gått under namn af svanekungen och som sades vara lika gammal som de vördnadsvärda lindarna på kyrkbacken.

Vid den synen var det mången som greps af sorg och vemod, ty alla förstodo, att det var sista gången man där på trakten hört de stolta fåglarnas brusande vingeslag.

Gamla Maja på Svartviksbråten stod i dörren till sin stuga och skuggade med handen sina tårfyllda ögon, under det hon vinkade farväl åt den bortdragande skaran, ända tills svannas sneda linje som ett mörkt streck försvunnit vid synranden.

Öfriga vattenfåglar redde som vanligt sina bon och lade sina ägg, men att de hade förkänning af hvad som komma skulle och att det var trångt om boplatserna, det kunde man sluta

till af oron inne bland vasskogarna och det beständiga kifvet och oväsendet ute på de små blankvatten som ännu funnos kvar i sjön.

Så kom den dag, då afloppkanalen var fullbordad och det endast återstod att genomryta en smal jordbank för att få hela Säfsjön att försvinna. Spadar och mudderverk arbetade oförtrutet. — Och så skedde det. — —

En afskräckande syn var det som en vacker sommardag mötte Säfsjöbornas ögon. I stället för det glittrande blå vattnet, som återspeglat solen mellan de gröna vassdungarna, såg man nu ingenting annat än svarta dybankar och grumliga kärrvatten, som då och då upprördes af de instängda fiskarnas hjälplösa slag med stjärtarna. Och öfver denna jämmerliga förödelse syntes ett väldigt, mörkt moln af allahanda vattenfåglar, som under skri och veklagan lämnat sina bon midt under rufningsbestyret. Ändernas snatrande, sothönsens snarkande, doppingarnas knorrande, mäsarnas skri och sparfvornas ängsliga hvisslande blandade sig med hvarandra till en vild dissonans.

Blottställda för räfvans, hökars och falkars roflustnad, dröjde de husvilliga skarorna ännu några dagar kvar i sitt sköflade rike, men så tog den ena flocken efter den andra sitt parti, ordnade sig på linjer och kolonner och drog sina färde.

Men efter de bortflyttade vattenfåglarna kommo i oräkneliga skaror kråkornas gråa tattarefölje för att frossa af de döda fiskarna, snäckorna och musslorna i det blottade botten slammet och äggen i de öfvergifna rederna. Ja, de plebejiska, kraxande fåglarna uppträdde i så oerhördt antal, att menlösa personer liknade dem vid Egyptens gräshoppsvärmor och trodde dem vara sända som en himmelens straffdom öfver människors ogärningar.

Stanken af döda fiskar och ruttnande växtämnen blef snart så öfverväldigande, att ingen människa utan nödtvång ville närma sig den forna sjöstranden på bösshalls afstånd.

Men hvad värre var, fram i rötmanaden började de flesta källor och brunnar i trakten sina. — Ja, en del torkade så fullständigt ut, att de aldrig mera blefvo brukbara, trots dyrbara försök till förbättringar och djupgräfningar. — Samtidigt förspordes, att grödan på stora områden blifvit svårt härjad af råttor och sorkar, som, utdrifna från sina gamla tillhåll

i Säfsjöns vassar, gått upp i land och kalasat väldeliga af säden.

Hvad beträffar herren till Säfsjöholm, så frågade han litet eller intet efter dylika hemsökelse, så mycket mer som det ej var hans brunnar, som sinat, eller hans sädesfält, som härjats af de glupska gnagarna.

I stället fann han det lämpligt att inbjuda länets höfding, traktens jordmagnater och stöttepinnarna i hushållningssällskapet till en hejdundrande fest i och för firande af sjösänkingsföretagets lyckliga fulländning.

Redan tidigare hade man i ortstidningarna under rubriken "En fredlig storbragd" kunnat läsa om det skedda. Men godsherren var icke nöjd med det ros och beröm, han sålunda fått i tryck. Han ville höra detsamma upprepas ur landshöfdingens mun. Och af den anledningen hade festen kommit till stånd.

Så sutto de då, de goda herrarna, lägrade kring det rika middagsbordet i stora salen på Säfsjöholm. Champagnen kom, landshöfdingen klingade i sitt glas och tog pliktskyldigast till orda:

Allt se'n våra hedniska förfäders dagar hade nordbons håg stått till hugstora bragder och eröfringar. En sådan storbragd, ehuru ej på våldets mark, utan af helt fredlig art, hade man här sett utföras genom en enda mans företagsamhet och okufliga energi. Väl hade det ej kunnat ske utan stora ekonomiska uppoffringar, men dessa måste dock anses ringa i jämförelse med den vinst, som genom företaget komme att tillföras en stor del af traktens landtbrukare.

— Att den beprisade storbragden drifvit en människa i döden och tre andra i landsflykt, föll det naturligtvis hvarken landshöfdingen eller de andra middagsgästerna in att tänka på. — De, som beklagat, att det rika fågellifvet i sjön måste uppoffras, kunde trösta sig därmed art framstående vetenskapsmän uppgjort en fullständig bouppteckning öfver allt af naturhistoriskt intresse, som varit tillfinnandes i det sänkta vattnet, och utgifvit digra afhandlingar därom både på latin och tyska.

Här tog sig landshöfdingen en funderare, hostade litet och fortsatte: Emellertid finge man ingalunda vänta att genast få se rika skördar växa upp ur den nyvunna åkerjorden. Här för kräfdes ytterligare arbete och uppoffringar. Hvad man gjort hade gjorts för framtiden, för dem, som skola taga landet i arf efter oss. Och häri låge just det stora, det efterföljansvärda i denna oegennyttiga mans gärning. — — Släkte efter släkte skulle få anledning bevara honom i tacksamt minne såsom den, hvilken från den karga naturen — naturen får alltid heta karg, äfven där den såsom vid Säfsjön slösar med sina rikaste häfvor — eröfrat lika mycket åkerjord, som man på andra håll förmått vinna endast genom generationers trägna arbete. — —

Efter middagen företogs en åktur kring den forna sjön, på det gästerna måtte erhålla en föreställning, om huru mycket odlingsbar mark som vunnits.

Vägen gick förbi tvänne ödestugor, som lämnats af de emigrerade strandägarna, men därom kunde middagsgästerna ej få minsta aning, då godsherren varit förtänksam nog att låta sätta upp hvita gardiner och blommande krukväxter i fönstren till de tomma boningarna.

Då man närmade sig den plats, där Säfsjöns vatten setts glittra ännu för några månader sedan, lyfte en väldig svärm af kråkor från de svarta dybankarna.

"Se, se bara!" utlät sig godsherren. "Och så kunna de påstå, att det är slut med fågellifvet här på markerna!"

Därpå tog han fram en karta öfver sjösänkingsföretaget och beredde sig att hålla ett litet orienterande föredrag.

Hillevis ströftåg på utställningen.

X.

Stockholm den 18 aug. 09.

Käre fader biskop!

“Ja, mina herrar,” började han, “som ni se, är det en stor och genomgripande förändring som här ägt rum.” — Att detta var ett sant ord, kunde alla skriva under på, som en gång haft glädjen att se den fagra Säfsjön och nu låto blicken falla på den bild af tröstlös förödelse, som utbredd sig framför dem.

Mycket längre hann godsherren emellertid ej i sitt tal, förrän gästerna, öfverväldigade af de osunda dunster, som stego upp från de svarta kärren, började fnysa och spotta och pressa händerna för näsa och mun.

Så kom det sig, att man återvände till herrgården, innan det uppgjorda programmet för utflykten blifvit ens till hälften genomgånget. Efter hvad man redan måst utstå, kommo de väntande förfriskningarna väl till pass, och så reste middagsgästerna hvar och en till sitt, de flesta medförande en känsla ungefär som om de deltagit i grafölet efter en märklig personlighet, om hvars beklagliga bräddöd underliga rykten voro i svang.

*

Många somrar ha blommat, många vintrar snöat, sedan detta tilldrog sig, men ännu i dag ligga Säfsjökärren till större delen lika svarta och tröstlösa utan att gifva stort annat än några lass magert starrhö. En gång om året samlas delägarna i marken till stämma för att ägna några tacksamhetens ord åt minnet af den forne herren till Säfsjöholm, hvilken längesedan samlats till sina fäder, samt besluta om inköp af några hundra kg. superfosfat, Chilisalpetar eller kainit att offras på det mörka minnesaltaret. Föröfrigt tar man helst en omväg kring kärren, liksom man undviker att närma sig en plats, där något hemskt dåd blifvit begånget.

Det enda, som numera erinrar om fåglarnas fagra sjö, är socknens namn, den klumpiga silfversvanen på kyrktornet och de gamles ve-modsfyllda berättelser om hvad som varit.

Till Iduns läsare!

DEN ÄNNU alltjämt pågående typograf- och bokbindarestrejken nödgar oss tyvärr att fortfarande utsända Idun i förminskadt format, och utbedja vi oss våra läsares benägna öfverseende med den ofrivilliga in-dragningen. Om de hade en aning om de svårigheter, som framställningen af öfven ett sådant reduceradt nummer innebär för det af hela sin personal öfvergifna tryckeriet, skulle de, därom äro vi vissa, hålla oss räkning för, att vi under så bekymmersamma förhållanden dock göra hvad vi kunna. Emellertid hoppas vi, att ställningen på arbetsfältet snart skall förändras till det bättre, så att vi åter kunna komma i rätt spår, och skola vi då ge våra läsare skäligen vederlag för de ofdelningar och bilagor, som nu måst indragas.

Iduns kvinnostipendium.

VI UPPMANA våra läsare att benäget inkomma med motiverade förslag till pristagare för nästa år, framhållande någon svensk kvinna som kan anses berättigad till årsstipendiet, 1,000 kronor, “för belönande eller främjande af någon förtjänstfull kvinnlig gärning”.

Förslagen, som torde adresseras till Iduns kvinnliga akademies sekreterare, med. dr. *Karolina Widerström, Gamla Kungsholmsbrogatan 19, Stockholm*, böra insändas ju förr dess hellre och senast före utgången af oktober månad.

HILLEVI är i sitt aktiva lynne och har H inte tid att skriva. Hon har heller icke så mycken tid med mig, hvarför jag har dess mera sådan ledig och gärna fullgör hennes uppdrag att ge dig del af hvad som passerar.

Jag måste erkänna att jag gjorde flickan orätt, när jag inte trodde henne om att kunna leda denna landtliga expedition till utställningen som hon plötsligt fick lust på och för hvars skull hon lämnade lugnet och syltgrytorna på biskopsgården för att åter fara till Stockholm. Det var ju också emedan jag ansåg, att min hjälp behöfdes, som jag för tredje gången tog mig ledigt för hennes skull i denna sommar. Jag har nu mistat allt hopp att få lugn innan utställningen stänges.

Vi var en ganska underlig liten trupp som morgonen efter vår ankomst tågade åstad till utställningen, och jag kan just icke instämma med Hillevi, som ansåg att den uppmärksamhet vi väckte endast var ett plus till nöjet. Först kom Hillevi mycket elegant och söt som alltid med Snickar-Johannes och Emma i Viken på hvar sida. Sen kom tre af hennes hemslöjdsflickor i sjaletter och hemväfda klädningar, så ytterligare en och jag. Förmodligen tog man oss för en folkhögskola, ehuru jag för min del inte kan göra anspråk på att se ut som en folkbildare. Ingenting i världen är från begynnelsen mera främmande för mitt temperament, det vet fader biskopen nog bäst, men Densamme vet nog också att det inte är lätt att sätta sig upp mot Hillevi. Deras barnsliga ödmjukhet inför den unga damen är onekligen högst underbar. Jag var med därute två hela timmar, under hvilka jag verkligen inte kunde värja mig för en viss beundran för det sätt, hvarpå fröken förstod att vägleda sina disciplar, så att de fingo den hemslöjdsinspiration de behöfde och samtidigt icke blefve uttröttade eller hade tråkigt. Gud vet om det inte till slut upprättas någon liten hemslöjds-filial för länet, med biskopsgården som centrum och dessa utvalda som pionierer! Med en fullkomligt riktig rundhändthet inköptes modeller och profver och garner och Emma i Viken blef väckt på växtfärgning, hvad det nu är för märkvärdigt med det vet jag inte, men något måtte det att döma af Hillevi vara. Som jag vägrade att intaga lunch på väffelbruket och inte kunde få min flicka med mig till Bispen, skickades jag af att äta ensam, litet missmodigt undrande om det alltid skulle bli så här. Men om tre minuter uppenbarade sig Hillevi; de dricker kaffe nu, och sedan ha de fått fem kronor till rutsch-tornet och det är rysligt mycket, men jag har ju inte träffat dig på hela dagen. Jag lofvade att bestå dem en idelig rutschning till stängningsdags, om jag i stället finge rå om Hillevi, men det finns gränser, påstod hon, för allting. Efter en stund voro vi och hämtade våra vänner och fingo just se Snickar-Johannes med Emmas flicka i Viken glidner på den beryktade mattan medan hela den öfriga karavanen stod bredvid i skräckblandad andakt. Sedan voro de öfverallt, på marionett-teatern och sågo »Hittebarnet», som roade dem, trots att de ju icke kunde uppskatta det skämtsamma i de Wahls gester och Bäckströms sång, på Johnstowns undergång som visade sig vara just lagom lämpad för deras anspråk och uppfattning med sina dockblixtar och leksaksknallar, i humoristiska utställningen, som de besågo med ett obrutet allvar, medan Hillevi och jag hade all möda i världen att inte förråda vår

olämpliga munterhet, samt på Statistikon. Hillevi påstod att den enda gången jag gjorde någon nytta, var då det gällde att förklara hvad statistik är och hvad i all världen det kunde vara för idé med alla dessa kringdansande lindebarn och nubbar och hur denna samling af talgljus, vatten, tändsticksaskar och blyertspennor väl kunde ha varit eller bli en människa.

Efter statistiken var jag inte med längre, men sedan man tagit en ny dufning i hallarna, lär man ha besökt den vinlöfskransade tavernan och länge beskådat dansen på stora dansbanan utom Emma, som är allvarlig. De hade vidare låtit sig dragas med i nöjernas hvirvel ända därhän att åka i vattenrutschbanan och att slutligen ta en sväng till fiolens toner på landsmarknadens dansbana.

Min flicka var också ganska trött när hon äntligen fullgjort sina plikter, men hon försäkrade att hon hade världens bästa samvete.

Det har slagit mig att däri ligger nog något af Hillevis stora dragningskraft framför andra, och i går gjorde världens bästa samvete henne alldeles bedårande. Kvällen var vacker och frisk, vi fingo låna högersläktens automobil och togo en timplång tur öfver Djurgården, Gärdet och Värtan. Det kan ju vara lustigt att skriva om sådant till fader biskopen och rätt väl kan jag heller inte uttrycka det, men dina barn voro glada och sams, Hillevi söt och för en gång litet frikostig på vackra ord till sin fästman och jag var den lyckligaste jurist i landet. Vi talade om gamla tider, mest gamla tider, som gledo förbi likt träden vid vägarna, på hvilka vi susade fram. Vi påminde hvarandra om leksaker och trätor, läxor och skridskofärder och om den förfärliga tid, då jag svärnade för systrarnas guvernant, hvilken skymf Hillevi snabbt vedergällde med att låta sig bjudas på skolbal af en annan. Och vi påminde hvarandra om den stora försoningen, när jag reste till universitetet och i afskedsstunden sände henne mitt porträtt med följande underskrift: nec me meminisse pige-bit Elissæ, dum memor ipse mei, dum spiritus hos regit artus — hvilken högtidliga försäkran föranledde Hillevi att i två månader läsa latin.

Och jag sade henne att hvad som än hände, skulle jag kunna upprepa min försäkran från den dagen att »jag skall minnas Elissa (Hillevi) så länge jag bevarar mitt minne, så länge anden bor i dessa lemmar».

Käre, älskade biskop, allt detta har Paul skrivit medan vi andra varit på Nationalmuseum och bildat oss, hvad skall man göra med honom? När Paul blir sentimental, om det också blott är på latin, så känner jag det som om världens sista timme vore slagen. Och när han så blir sentimental öfver mig, Hillevi!

Jag tar honom hem till dig i morgon, honom och min hela hjord, och vi skola alla alltid lefva lyckliga, ty jag fick min vilja fram i alla fall.

HILLEVI
(fast Paul började brevet).

Glöm ej att besöka

Iduns rum

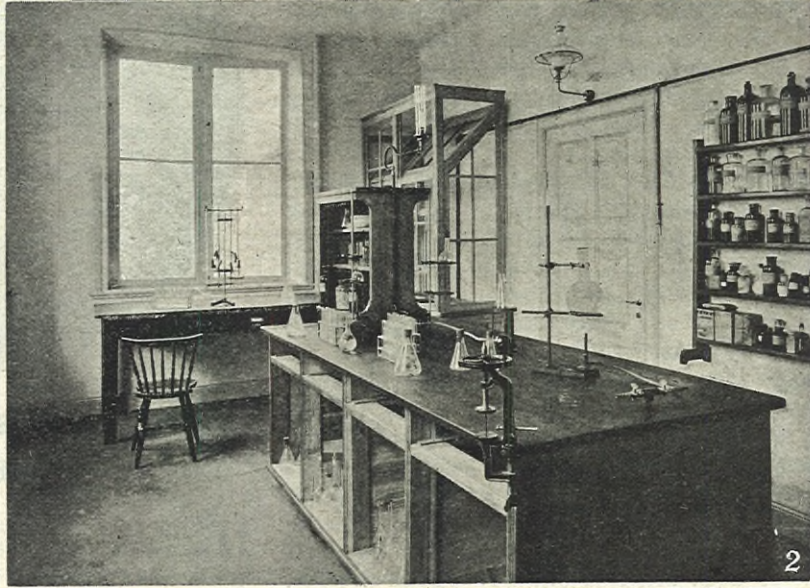
på Stockholmsutställningen!



FRÅN STOCKHOLMSTÄLLNINGENS NÖJESLIF. ORIGINALTECKNING FÖR IDUN AF TYCKO ÖDBERG.

1. I Marionetteatern. 2. I Spökslottet. 3. En boston på hr Pinets dansbana. 4. I "lustiga huset". 5. I karrikatyrutställningen. 6. En gondolfärd. 7. I Tavernan. 8. "Johnstowns undergång."

Arrheniusinstitutet



I DESSA dagar har ute vid Experimentalfältet invigts Vetenskapsakademiens Nobelinstitut för fysikalisk kemi, "Arrheniusinstitutet", hvilken invigning sammanföll med vår celebre landsman professor Svante Arrhenius' eget 25-års-jubileum som dissociationsteoriens grundare.

Institutet har ett synnerligen tilltalande läge på en ekbevuxen kulle, helt nära Experimentalfältets hållplats. Det består af laboratoriebyggnad, som äfven innefattar bostäder för assistenter och tjänare, samt föreståndarens bostadshus, som står i täckt förbindelse med den förra byggnaden.

Laboratoriebyggnadens inre, från källare till vind, företer naturligtvis alla de dispositioner, som det vetenskapliga ändamålet



påkallar, och äfven för experiment i det fria är sörjdt genom en öppen terrass, som har tillgång till såväl gas som vatten.

Det ej minst tilltalande är föreståndarens, professor Arrhenius' bostadsvåning, där hemtrefnad och solid komfort i förening erbjuda vetenskapsmannen hvila mellan arbetstimmarne.

Ett 60-tal in- och utländska vetenskapsmän bevistade den högtidliga invigningen, vid hvilken jämväl prins Eugen var närvarande. Vetenskapsakademiens præsens, förre riksantikvarien Hildebrand, hälsade deltagarne välkomna, hvarefter professor Arrhenius lämnade en redogörelse för institutets tillkomst. Efter invigningen gaf professor A. lunch för samtliga gästerna.



1. Vetenskapsakademiens nyinvigda Nobelinstitut för fysikalisk kemi. 2. En af laboratoriesalarne. 3. Professor Arrhenius på Institutets terras. 4. Hallen till Professor Arrhenius' våning. 5. Professor Arrhenius' arbetsrum. A. Blomberg foto.

Lytets börda.

Berättelse af Hjalmar Höglund.

Belönad med hedersnämmande vid Iduns romanpristäffing 1908.

(Forts. från n:r 33.)

FY TUSAN! — Jag hade verkligen väntat mera sundt förnuft af dig, Erik, och trodde, att du skulle komma med det bästa, och därför sparade jag till sist, men jag hör nu, att jag misstog mig. — Vet du då, hvad en artist är och hur en sådan har det? Det skall jag annars säga dig. Artister och litteratörer är det sämsta folk, som finns, höll jag på att säga, men jag menar, att de ha det sämst och oresonligast ställt af alla. Att vara en offentlig figur, som hvar man har rätt att handska med och mästra, och att helt och hållet vara beroende af kritikens smaknycker och hålla till godo att den trasar sönder blad efter blad från blommor, som icke falla den på läppen vid det tillfälle de visas, men som kanske blifvit dig hjärtekära, och att till på köpet och trots denna sårande öfversittarebehandling få sämre betalt för ditt arbete än en sjäare vid hamnen får för sitt — tycker du, att det är något att stå efter? Det är dock artistens och författarens arfvedel. Men sedan de några gånger bitit i den erfarenheten, så älska de merendels sitt yrke mindre, men då är det också vanligen för sent att börja med ett nytt. Hälften af dem hör man aldrig talas om, de lefva, utan att vi veta något om dem och dö på samma sätt i någon fattigdomens afkrok. En tiondedel af den andra halfvan slår sig fram till berömmelse och pengar, och det är naturligtvis de, som stå som lockande förebilder för alla de dårar, som tro sig om att kunna göra samma uppsprång. Men alla de öfriga knåpmåla och knåpskrifva så länge de orka för ett mer eller mindre magert dagsbröd, och när arbetsförmågan är förbi, så tar nöden hand om dem. — Har du råd och lust att gå den vägen, du Erik?

Erik kände sig förtretad öfver gubbens svartmålning. Den skar så hänsynslöst af mot hans egna ljusa drömmar, att han genast skulle ha bedt honom hålla munnen, om icke respekten förbjudit det. Han tyckte, att han inom sig bar på något andligt hungrande och otillfredsställt, som sökte näring, men näringen det var just att taga fasta på den omkringvarande verkligheten och den drömda, att gripa fast i naturens och livets bilder och åskådliggöra dem, sådana han sett dem med öga och känsla. Ordet var ej tillfyllest. Pensel och ritstift talade bättre än ordet, och det var med dem han ville göra sig hörd. Allt detta hade han från början tänkt säga, men när kassören så där brutalt föll öfver honom med sin åskådning, så behöll han sina tankar för sig.

“Jag har lika litet råd att bli något annat och än mindre lust.” svarade han i stället, kärft och afvisande.

Kassören märkte tonfallet. Så steg han upp, svängde om stolen igen och ställde den ordentligt tillbaka på sin plats och satte sig i stället i soffan, som om hans egen sinnesstämning eller ämnets allvar fordrat ett mera värdigt uppträdande.

“När jag var ung, så hade jag samma tankar som du,” sade han och han talade generadt och tvunget, som om han blottat en ungdomssynd, den han hade skäl att blygas för. “Far min ville, att jag skulle bli präst, men det vill inte jag. Jag ville gudbevars bli författare. Jag tyckte, att det fanns så gränslöst mycket att skriva om, så mycket lumpet och uselt, som behöfde blottas och gisslas, och så mycket vackert och ädelt, som borde dragas fram i ljuset och ställas som förebild, och jag ville lägga hela min själ och hela min kärlek i det arbetet och naturligtvis skörda ära som lön. Det var antagligen lika vackert och bra

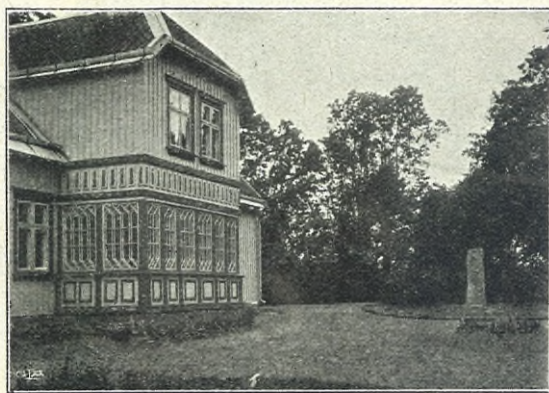


En minnesvård åt "behagens skald".

DET ÄR anmärkningsvärdt hur sparsamt våra bortgångna svenska skalders hugfästas i nationens hågkomst genom minnesvårdar. Blygas svenskarna öfver dessa sina andliga målsmän, eller är det för att sången ej står direkt i nyttans tjänst, som dess utöfvare endast bli ihågkomna i förbigående?

Johan Henrik Kellgren, den gustavianska litteratur-epokens yppersta skald, har tills dato endast hedrats med den mycket torftiga minnessten, som utmärker hans graf å Jakobs kyrkogård härstades, och som få känna till, ännu färre ha sett.

Nu har emellertid en vård blifvit rest till hans minne vid Floby prästgård i Västergötland, där skalden föddes. Monumentet, som är gilladt af Svenska Akademien, har fått sin plats i kyrkoherdeboställets trädgård och af-täcktes häromdagen i närvaro af bl. a. landshöfding F. de Geer. Själva monumentet består af ett större naturligt stenblock i form af en runsten, hvarå blifvit insatt ofvan afbildade bronsmedaljong, utförd af Ruth Milles efter Sergel.



Floby prästgård med Johan Henrik Kellgrens vård. — G. Ewald, Herrljunga, foto.

tänkt, som du nu fantiserar det för dig, och med all säkerhet kommer det icke att gå dig bättre än det gick mig. Jag skref små uppsatser och berättelser och fick en del antagna af mindre nogräknade tidningar och kände mig i förstone stram öfver att se dem i tryck. Men en hel del fick jag refuserade, än som alltför öfverspända och frasfyllda och än som alltför torra och intresselösa, och under tiden tjänade jag natt och jämt till skrifmaterialier och cigarrer. Men äran gled allt längre och längre bort, och öfvertygelsen om den inneboende förmågan följde i sakta mak efter. Så dog min far, och hemmet upplöstes, och jag stod på bar backe. Men till all lycka hade min far ett par inflytelserika vänner, som då togo hand om mig och placerade mig i en bank och afklippte därmed allt vidare fantiserande. Sedan dess har jag bara sysslats med siffror och mått ofantligt väl däraf. Siffror äro de hälsosammaste som finns för öfverspända hjärnor, de verka lika välgörande som en bad- och dietkur för alltför stor korpulens. — Nej, gossar,” slöt kassören och slog ut med handen på ett sätt, som tydde

på, att han kände lättnad af att syndabekännelsen var undangjord, “nej, gossar. håll er till staten, det är mitt råd! Det påstås, att statens bröststycke är litet, men i våra dagar växer det fort nog och i slutkanten har det något, som heter pension, det vill med andra ord säga: en ekonomiskt bekymmersfri ålderdom, och det är nästan det bästa af alltsammans. Håll er därför till staten, pojkar!”

Trots det att den torra rumsgrannen talade så där ömkande om sin ungdomshåg, så kände dock Erik nu instinktivt, att det fanns något likartadt och gemensamt i deras lynnen, och förtroendefullt och utan bryderi tog han fram sin ritportfölj, tog en handfull teckningar därur och räckte dem till kassören. Där var åtskilliga träffande karrikatyror från skolsalen, några ungdomligt sedda bilder ur dagslivet och några varmt uppfattade naturscenerier, och kassören granskade dem alla, men sade icke ett ord om dem. Han skrattade icke åt karrikatyrorerna och hade intet uppmuntrande för de öfriga teckningarna utan räckte dem likgiltigt tillbaka, som om de ingenting hade att betyda. Så reste han sig och gick mot dörren, men där vände han sig åter om.

“Håll er till staten, gossar, kom ihåg det!” upprepade han, och så slöt han dörren till om sig.

Så blef ej mera taldat om detta ämne, ty när kassören sedan någon gång tittade in i pojkrummet, så ordade han alltid om något annat. Men när Erik några dagar efter studentexamen sysslade med att packa sina saker för att återvända till sitt hem därute på landsbygden, stack kassören hufvudet inom dörren och bad honom komma in till sig. Han stod och torkade sina glasögon, när Erik kom in, och han hade rocken på sig, som om han mot vanan åter ämnade sig ut eller som om han för tillfället inte kände sig riktigt hemma hos sig.

“Jaså, min gosse. du tänker resa nu, hm,” sade han och satte åter glasögonen på sig. “Och sedan du rest nu, så kommer du inte vidare hit, och så träffas vi två inte mera, nå, hm, det må nu så vara. Jag ville bara veta, om du går med de där målartankarna ännu?”

“Ja,” genmålde Erik.

“Kunde just tro det. Hur gammal är du då egentligen — myndig?”

“Ja just i dagarna. Jag blef gammal student, därför att olyckan med ögat försinkade mig från början.”

“Och nu tänker du på målarakademien, kan jag förstå — har du råd till det?”

“Efter min far har jag ett litet, litet arf, som väl räcker för de första månaderna, men jag börjar ändå på Guds försyn och bygger orubbligt på hoppet.”

Kassören ställde sig vid fönstret och trummade sakta på rutan, medan Erik stod och gaf akt på honom och undrade i sitt sinne, hvad han egentligen menade med alla dessa frågor.

“Ja, det är inte värdt att vi göra den här stunden längre,” sade han brådskande. “Du minns, sade jag, att jag en gång haft samma tankar som du, och för den hägens skull, ser du, så vill jag nu ge dig en handräckning. Du förstår, att när man som jag bara räknar och räknar, så går det så litet åt för en själf. Se här, tag det af gamlingen! Och tack för godt grannskap och adjö med dig nu!”

Och han räckte Erik ett försegladt kuvert och så sköt han honom vänligt ut genom dörren.

Erik slet upp kuvertet — en, två, tre, fyra, fem hundrakronesedlar! Hvad i Herrans namn, var gubben tokig? Och var detta verkligen hans, Eriks pengar, hans rättmätigt och utan misstag bekomna pengar?

(Forts.)

LEDIGA PLATSER

Husmoder.

Husmodersbefattningen vid Västerviks lasarett kungöres ledig att tillträdas instundande höst.
Lön kronor 500 per år jämte allt fritt. Sökande torde insända egenhändig skrifven ansökan åtföljd af prästbetyg och betygsafskrifter före den 1 Septem-ber till Lasarettsdirektionen i Västervik.

UNG, bildad barnkär flicka (omkr. 25 år) önskas som barnfröken i disponentfamilj vid stort bruk, att omhändera hvarva tvenne barn om 3 och 5 år. Sökande bör vara kunnig i sömnad och villig deltaga i hushålls sysslor. Den som genomgått kindergården-kurs och är musikalisk (evt. accompagnement) äga företräde. Fotografijämte rek. o. löneanspråk sändes under adress »Z., Iduns annonsexp. f. v. b.

EN pålitlig, barnkär flicka från Skåne med små fordringar, som vill hjälpa husmodern med skötandet af tre små barn, erhåller plats den 24 okt. Svar märkt: »Barnfröken», Trelleborg p. r.

FÖR en snäll och dugtig samt i matlagning kunnig ensamjungfru blir lugn plats ledig till oktober i skånsk stad. Löneanspråk jemte betyg meddelas »Officiersfamilj», Melle p. r.

FRISK, anspråkslös, barnkär, ej för ung, bättre flicka (germa tyska) får i höst god, väl adönad plats i familj i Göteborg. Bör vara kunnig i och road af sömnad, villig att deltaga i lättare städning, samt hava någon tillsyn öfver det yngsta af barnen, en 7-årig gosse. Eget rum. Svar med ref. o. betyg torde ändas till Fru L-r, Släp s(Särobanan).

FÖR ung flicka, kunnig i enkl. matlagning och villig att under husmoderns ledning sköta två personers hushåll, finns plats från 15 sept. uti en af Stockholms villastäder. Svar till »M. M.» Nynäshamn p. r.

EN anspråkslös, bättre flicka. 25-30 år, som med en jungfru vill sköta ett hem på landet för en änking, och som är villig deltaga i allt inomhus, erhåller god plats den 1 okt. Blir ansedd som medlem i fam. Hushållet består af två herrar. Svar med löneanspråk, rek. o. foto till »Öbg., Stenungsund.

HUSHÅLLERSKA, skicklig i finare matlagning samt för öfrigt snäll och dugtig, får god plats. Svar till »Herrgård i Södermanland» under adr. S. Gumælli Annonbyrå, Stockholm, f. v. b.

LÄRARINNA, van att undervisa mindreåriga, önskas i enkelt hem på landet medio af September. Svar jämte betyg, referenser, lönepretentioner, samt helst med fotografi sändes till »Axe 1891» under adress S. Gumælli Annonbyrå, Stockholm f. v. b.

EJ för ung, kristligt sinnad flicka önskas som ensam att med ordn. sköta ett litet hem med tillfällig hjälp. (Familjemedl.) Svar: »Gott hem», Tidningskont. Karlavägen 6, Stockholm.

BARNJUNGFRU, frisk, pålitlig och barnkär, i ålder ej under 20 år, önskas för tvenne barn den 24 okt. Ansökan jemte betyg sändas till Fru K. N:son Dag, Lidköping.

ÄLDRE, sjuklig fru önskar en bättre, anspråkslös, medelålders flicka som hjälp och sällskap d. 1 Sept. Familjemedlem, godt hem. Älder, löneanspråk samt betyg sändas till fru H. Sandahl, Nyköping.

BARNFRÖKEN får plats för skötsel af ett mindre barn. Reflekterande torde vända sig i bref med närlagda rekomm. på löneanspråk till Håradshöfdingskan Mandi Lund, Jyväskylä, Finland.

På en större herrgård i Uppland finnes plats till hösten för en duglig och vänlig hushållerska eller kokerska i en medelstor familj. Svar till »Fru S., Bästa.

Å EGENDOM i Södermanland får musikalisk, undervisningsvan lärarinna plats, elev 10 års flicka. Nya Inack. Byrån, Brunkebergsg. 3 B, Stockholm.

I TJÄNSTEMANNAHEM i st. i Södermanland, litet hush., får enkel, bildad fl., kunnig i matl., god plats, villig på egen hand sköta köket Nya Inack. Byrån, Brunkebergsg. 3 B, Stockholm.

DEN 24 okt. finnes plats ledig för en frisk och pålitlig barnsköterska för 2 barn, 3 och 1 1/2 år. Den som kan sy, har företräde. Svar med fotografi och rek. samt uppgift på löneanspråk till Fru Anna Vegelius, Vara.

EN ung, bildad, enkel, huslig, musikalisk flicka erhåller 1 Sept. värninne-plats för tre flickor 15, 14 och 8 år i Karlstad. Svar till »Disponent», Dejfers Bruk st. K. M. J.

TVÄNNE bildade unga flickor, hurtiga, arbetsamma samt med vänligt och glädt sätt, erhålla till hösten platser i ung familj (man, hustru o. 2 barn, resp. 3 1/2 o. 2 år) i större norrländsk stad, den ena som kokerska etc., den andra som barnens vårdarinna m. m. Våningen bekväm och modern i alla afseenden; vänligt och godt bemötande hederssak. Svar med foto, ref. samt lönepret. till »Försök 1909», Iduns exp.

ANSPRÅKSLOS flicka från godt hem, pliktrogen, arbetsvillig, fullt kunnig i matlagning, bakning och sömnad, erhåller förmålig plats i liten familj vid större stationssamhälle i mellersta Sverige. Goda rekomm. fordras. Svar med foto, ålder och löneanspråk till »H. W.», Iduns exp. f. v. b.

TVÄNNE bättre flickor, villiga att antaga plats som hushålls- och kokerska, erhålla utmärkte platser den 1 sept. den (ena event 1 okt.) i köpmanfamilj, i hvars hushåll består af 2, tidvis 4 personer (ej barn) och bosatt i villastad, 20 min. från Stockholm. Sökande skola vara friska, med jämnt och godt lynne, samt hvar för sig dugliga i sina allganden: husan dessutom kunnig i sömnad. Svar med fotografi och löneanspråk sändes till »Trefligt hem», Portvåken Stureplan 2, Stockholm.

AF änkeäman i västgötastad sökes husföreståndarinna att med biträde af jungfru sköta ett mindre hushåll. Svar, helst med fotografi, sändes till »Officer-Iduns exp. f. v. b.

KOKERSKA, dugande och fullkomligt hemmastadd vid landthushåll, erhåller plats den 24 oktober. Afvenledes blir plats ledig för en rask serveringsvan hush. Svar jämte betyg, referenser, uppgift om ålder samt fotografi sändes till Horresta Gärd, Stigtomta (Södermanland).

ENKEL bättre flicka, något van vid sjukvård, erhåller god plats. Svar till »Gott hem», Iduns exp., Stockholm.

BARNFRÖKEN, frisk, ordentlig, barnkär och van vid barns skötsel erhåller plats i början af Sept. i Helsingborgsfamilj för att sköta 2 friska pojkar i ålder 4 och 1 1/2 år. Goda ref. nödvändiga. Ansökan helst med foto till »Ollo och Bem», Iduns exp.

Guvernans
till 1 Sept. sökes för 2 barn. 8 & 10 års ålder. Sökande bör vara undervisningsvan. Reflekterande torde sända svar jemte lönepret. till »X., p. r. Markaryd.

PLATSSÖKANDE

ATT sköta en husmoders plikter i ett godt hem önskas till hösten af bildad, något språk- och musik-kunnig yngre dam. B. o. n. i matlagning och öfriga hushålls-öromål. Mycket barnkär. Bästa ref. Svar till »Hemtrifnad», Iduns exp. Gärna utomlands.

Slöjdundervisning i hemmen!
Ung slöjdlärlarinna önskar plats i skola eller hem. Träslöjd, handarbeten och delvis kindergårdenarbeten. Förmåga att handhåva barn. Svar till »Kamrat», Ystad p. r.

16 ÅRS flicka, som i vår genomgått 8-klasstigt läroverk, söker plats att undervisa barn. Svar till »K. F., Jönköping p. r.

LÄRARINNA, undervisningsvan, musikalisk, söker plats, undervisar i skolämnen, språk, musik. Svar: »Barnvån», Sv. Telegrambyrån, Sthlm.

UNG flicka, med goda betyg från 8-klasstigt läroverk, önskar plats i familj att läsa med barn. Svar med fordringar och löneförmaner till »A.», Landbrogatan 15, Karlskrona.

MOT fritt vivre eller ngn betaln. önskas under längre tid inack. i godt hem att vara husmoder behjlpelig. Svar till »E. T.», Kristianstad p. r.

PRAKTISK, musikalisk 27-årig flicka, van vid ordning och arbete, önskar plats att förestå skolhushåll eller sköta mindre hem, där husmoder saknas, eller ock under vänlig husmoders ledning deltaga i förefallande göromål. Svar till »Ingeborg», Hesselholm. p. r.

MUSIKALISK, 19-årig flicka, af bättre familj, önskar plats som husmoders hjälp och sällskap. Är fullt kunnig i enklare och finare matlagning, sömnad samt allt, som hör till ett hems skötande. Vill anses som familjemedlem. Lön efter öfverenskommelse. Svar till »Hösten 1909», Kristianstad p. r.

HUSFÖRESTÅNDARINNEPLATS. där husmoder saknas, sökes nu eller till hösten af därtill kompetent, bildad, allvarlig flicka, med ordningssinne och intresse för allt husligt, verkligt kunnig i matl., bakn., sylt o. dyl., egande vitsordad, grundlig insikt och erfarenhet i såväl stads- som landthushåll, i sömnad, glansstrykn., väfu., handarb. m. m., samt med fin-fina betyg o. rek. fr. föreg. platser, fr. folkhögskola och praktisk skola. Svar inom 8-14 dagar till »Husföreståndarinna», Iduns exp.

UNG, musikalisk flicka önskar plats i mindre familj att hjälpa till med inomhus förekom. göromål. Helst på landet. Svar emotes tacksamt till »E.», Uppsala p. r. På lön fästes inget afseende.

UNG, bättre flicka önskar nu eller till hösten plats på herregård eller större landegendom. Van vid alla i ett hem förekommande göromål. Goda ref. Svar till »K. B.», Villa Alnäs, Stocksund.

TVÄNNE unga examinerade sjuksköterskor önska gemensamt arbete till hösten. Bästa betyg och rekommendationer finnes. Svar till »Gotländska stråtar», Visby p. r.

NORDTYSK dam, engelsk- och svensk-talande, något musikalisk, önskar plats som sällskap och hjälp till äldre dam eller i familj med större barn, som önskar lära sig språk. Svar till »15 okt.», Iduns exp.

PLATS som hushållsfröken eller husföreståndarinna sökes af bättre hurtig flicka helst i stad i mellersta Sverige. Är fullt kunnig i alla hushållsgöromål, afven enklare handarbeten o. sömnad. Goda rek. Svar emotes tacksamt till »Familjemedlem», Skultorp p. r.

UNG flicka önskar plats i familj att gå frun till handa. Är villig att hjälpa till med inomhus förefallande göromål. Är kunnig i enklare sömnad samt har genomgått kurs i hårfrisering. Svar tacksamt till »1909», Varberg p. r.

EX. sjuksköterska
önskar längre privatvård. Postfacket 3, Bräkne-Hoby.

TVÄ flickor önska platser i bättre, treflig svensk familj, helst i England eller Kopenhamn, kunniga i sömnad. Svar jemte fordringar till »Familjemedlem 26 år, Kiosken, Jerntorget, Göteborg.

YOUNG english lady, speaking french and german, teeks situation in Sweden or abroad. Apply »X., Ljungbyhed.

Jämtland.

HEDMANS PENSIONAT, Hålland, fem minuters väg från Hållands post- och anhaltstation. Stärkande fjäll- och skogsluft. ppet hela året. God helinackordering. Tillfälle till jakt och fiske. Lungsiktiga mottagas icke. Rikstelefon. Vidare upplysningar lämnar Hedmans Pensionat, Hålland.

Lycéet på den härliga Kolmården

mottager vid terminens början skolungdom, som önska studera på landet. J. P. Linde, kyrkoh.

Inackordering

kan erhållas, ensamt eller deladt rum, hos Fru Maria Planting-Gyllenbåga, Artillerigat. 24, IIL. Allm. tel. 222 23.

I ANGEN. musik. hem med vacker belägenhet mottagas några unga flickor till inackord. och undervisning i alla husliga göromål under kompetent ledning. Bästa ref. Adr. Brännäset, Norrtelje.

I GODT hem i skånsk kuststad finnes tillfälle till inackordering för skolflicka. Godt läroverk. Vacker bostad. God vård. Svar till »Barnkär familj», Iduns exp.

EN väluppfostrad mindre skolgosse eller flicka får god inackordering hos tjänstemannafamilj i Göteborg för att få sällskap åt egen snäll 8-årig gosse. Svar till »Gott sällskap», Göteborg p. r.

GODT hem i skogstrakt helst i östra mellersta Sverige, nära stad eller jernvägsstation o. där någon ungdom finnes, önskas till moderat pris. Tillfälle att deltaga i hushåll och barnvård önskvärd. Svar till »G. V.», Iduns exp. snarast möjligt.

HUSHÅLLSLEVER samt några andra unga damer erhålla god inackordering på naturskön vid barrskog belägen egendom i Södermanland. Ungdom finnes. Svar till Fru Torä Anander, Dalby, Bettna Rikstel.

På stor herrgård i norra Småland mottagas den 1 okt. några unga flickor för att lära hushåll. Svar till »M. H.», p. r. Frinnyrd.

ÅR icke blott fullkomligt oskadlig utan i flera hänseenden välgörande. Godt kaffe, väl rostadt och riktigt tillagadt verkar upplifvande på nervsystemet, underlättar matsmältningen och är ett ovärdeligt besparingsmedel för människokroppen. Af alla kaffesorter har **Solo-Kaffet** vunnit den största spridningen på grund af öfverlägen välsmak och absolut renhet. Efterse att varumärket finnes å påsarne.

Det nya järnmedlet FERRIN

innehåller mera järn än något annat organiskt järnpreparat och är därför samt på grund af dess resorberbarhet det bästa medlet mot

Blodbrist.

Föreskrifves af läkare.

Från Apoteket Lejonet, Malmö.

BÄST ÄR

EKSTRÖMS JÄSTMJÖL

ÖREBRO KEM-TEKN. FABRIK.

Blomsterlök

från C. G. van Tubergen J:or i Haarlem. Årets katalog är utkommen o. erh. gm **Jean O. Eriksson & Co., Göteborg.**

Mondamin.

Majsprodukt. Det bästa till välling och fruktkrämer. Se beskrifningen, som åtföljer hel- och halfskalpundspaketet (eng. vikt). Finnes att köpa öfverallt. Mondamin är så gifvande, att endast ringa mängd åtgår till en kräm, soppa eller säs.

I HUSHÅLLSSKOLAN PÅ KNEIPPBADEN
börjar den 15 sept. en tre månaders husmoderkurs för bildade flickor efter Fackskolans metod. Grundlig undervisning äfven i konstslöjd. Tillfälle till nöjen och idrott. B. prosp. Porto bifogas. Adr. Villa Hults Hushållsskola, Kneippbaden. OBS! Elfv mottages äfven på månad.

Ärade Damer!

Kosmetiska medel för modern skönhetsvård, såsom Skönhetspomada, Fräkenpomada, Hårfärgningsmedel, utrotningsmedel för missprydande hårväxt, Skönhetsvål, Puder, Smink, Pasta för borttagande af lefverfläckar o. näsrodnad, svafvelpomada mot »hårekzem», Hudbalsam, Tandcrème o. Tandtinktur, Björkbalsam, Orientalisk Liljemjöl, Engelsk Coldcrème, Nagelpasta, Eau de Cologne o. Parfymer, Hårfriseringsmedel m. m., som tillhör en fullt modern hygienisk skönhetsvård. Priskurant med rådgifvare o. bruksanvisningar i förseddadt bref mot 20 öre i frimärken till porto från

Cederöths Tekniska Fabrik, Gefle.

TIDAHOLMS FANTASIMÖBLER

Många variationer. Begär priskur. **Tidaholms Bruk, Tidaholm.**
Försäljningsmagasin:
Beridarebangatan 27, Stockholm.

Nyttiga leksaker

Fabrikens Pilen, Asarum B.

Se utförl. annons i Nr 15 och 17

för gossar och flickor äro Modelleringsmassan Vazin och byggglådan »Den lilla Muren».

Vazin (smet- och giftfri), ask à 800 gr. kr. 1.-

D. I. M. nr 1 (224 klossar)..... kr. 5.-

" " 2 (124 " " " " " ")..... " 3.-

" " 0 (1000 " " " " " ") för floto barn, eller för bygg. af by, gatv, fästning m. vallar, etc. kr. 15.-

Från fabr. fraktfri vid rekv. för 5 kr. Aterförsäljare rabatt.

FABRIKEN PILEN, Asarum B.

Se utförl. annons i Nr 15 och 17

Bildade fruntimmer med stor bekantskapskrets boende i landsortsstad eller tätare bebyggdt samhälle, som önska försälja billig, lättsåld artikel mot hög provision vände sig i bref till »A. L.», Idun, exp., Sthlm i och för närmare upply. ningar och villkor.

Att själf måla (lackera) möbler m. m. kan hvem som helst med Ripolin. 84 färgtoner. Torkar fort med en porslinliknande glans. Otroligt hållbar. En bok om dekoration och målning jämte fullständiga färgskalor erhålles gratis och franko. Le Ripolin, 24 Smålandsg., Stockholm.

Schweizer-Siden är det bästa!

Begär prof på våra nyheter i svart, hvitt eller kulc i till klädningar och blusar etc.:
Eolienne, Cachemire, Shantung, Duchesse, Crêpe de Chine, Côtelé, Messaline, Mousseline, 120 cm. bredt, från 95 öre metern, äfvensom broderade blusar och klädningar i batist, ylle, lärf och siden.
Vi sälja endast garanteradt solida sidentyger **direkt till privatpersoner, porto- och tullfritt till bostaden.**
Schweizer & Co., Luzern S 3 (Schweiz)
Sidentygs-Export. — Kungl. Hofl.

Doktor A. Kjellbergs kurs i massage och sjukgymnastik

D:r E. Kleens (ett-åriga) kurs i Massage o. Sjukgymnastik

Sydsv. Gymnastik-Institutets i Lund kurs för utbildning af kvinnl. sjukgymnaster och gymnastiklärarinnor

Patienter emottagas vid institutet äfven under sommaren.

Fru Hulda Ahlströms Privata Förlossningshem, 3:dje Långgatan 2, Göteborg.

Lait Candés bästa medel mot fräknar. Fanny Gellins Parfymmagasin, 5 Malmtorgsgatan 5, Sthlm.

OBS! Säker bot OBS! för reumatism, hufvudvärk, nervlidande, sömnlöshet m. fl. sjukdomar

Eau Mono, rengör fullständigt huden, stänger porerna, läker utslag, gifver lenhet och fasthet åt huden.

FRÅGA EDER LÄKARE om Ni bör genomgå behandlig vid Sommer- och Vinterkurorten KNEIPPBADEN vid NORR-KÖPING.

Patenterad KAKELMANTEL från A. Th. Sandbäcks Kakel- och Sandbäckers Kakelfabrik



från kakelugnen. Manteln förhindrar möblers torkande och söndersprickande.

BEGÄR ILLUSTRERAD PRISKURANT PÅ DIABOLO SANDALER

Annonsera i Idun!



Alla pianots 88 toner

behärska, om så önskas, våra världsberömda Autopianon Steck, Weber, Rachals, Bechstein, Lipp, Rhönisch m fl.

Betänk de oförgätliga musikstunder

Ni gå miste om, då Ni ej har ett sådant. Vi innehafva första och enda specialaffären inom branschen i hela Norden

Våra faekunskaper

äro sålunda en verklig garanti, som vi kunna gifva våra kunder. Begär katalog "A" och vi gifva Eder alla önskade upplysningar.

AKTIEBOLAGET AUTOPIANO, Hamngatan 5 A, Stockholm.

Kurs i klädsömnad börjar den 15 sept. Elever mottagas dagligen kl 11-3.

DENTOL Frälsningsarméns antiseptiska och koncentrerade munvatten. Välj det bästa!

KARIN och EVA EGNÉR Lektioner i llnesömnad (äfven blusar, barnkläder m. m.)

Göm intressanta tidningsuttag från denna märkliga tid och infäst dem i Wilhelmssons Registratur för tidningsurklipp.

Biförtjänst, angenäm, för damer och herrar i god samhällsställning, i synnerhet lämplig för dem, som hafva konstindustriell estetiska intressen.

Vacker hy, Vackert hår erhålles gen. Majorskan Edmanns utsökta Toilettpreparater.

Handväfda Linneväfnader

Et parti äldre mönster af duktyger i: ma hellinne realiseras till tillverkningspris tillfölje upptagande af nya mönster.

PRIMA Franska Snörlits-Sommeriet, STOCKHOLM. Norrmalmstorg N:o 1, tr., levererar snörlit från 5 kr.

Broderiaffären, 24 Kommandögatan, 1 tr. Stockholm. Största lager af Schweizerbroderier; Spetsar; Väfnader m. m.

Sydsvenska Kredit Aktiebolagets

Table with financial data: Tillgångar, Skulder, Kassabehållning, Obligationer, etc.

Lars Monténs Neutrala Kärtvål till yllevätt och Oleintvål till linnetvätt användes lämpligast sålunda:

Uppsala Enskilda Läroverk och Privatgymnasium.

Samskola med förberedande klasser, 6-klassig realskola och 3 årigt gymnasium, samt för flickor, som ej vilja afägga examen, klass 7 och 8.

Josef Liljeblad. Garola Eneroth.

Vid Skogsbo Hushållsskola, Leksand,

börjar instundande höst en 6:te kurs för 8 unga flickor, som slutat skolan.

Zanderska helpensionen för flickor å Ström (c:a 25 m. väg från Saltskogs järnvägsstation, nära Södertelje)

Katrineholms Herrumsmöbler. Hvardagsrums- & Halimöbler. SMAKFULLA. BEKVÄMA. SOLIDA.

Strengnäs Hushållsskola. Ny kurs börjar d. 1 sept. 2 elevplatser lediga.

Färsk konfekt dagligen. Naturliga safter, alla slag. Franska Konfektfabriken, Göteborg. Sofver godt

Crème de Cholepalmine, utmärkt antiseptiskt hudmedel. Bild of a decorative bottle.

Godt bröd och goda kakor

Satsbok för bakning af Spis- och Knäckebröd, Limpor, Hvetebröd, Skorpor, Vienerbröd, Bananinbröd, Pariserhorn, Borgmästarebröd, Munkar, Tårtor, Småbröd och Kakor af alla slag.

JUVEL-GULD SILFVER bäst, billigast. Illustrerad priskurant gratis. Hofjuvelerare K. Anderson.

Carl Eriksson, Perukmakare, Etabl. 1880. Västerlånggatan 52, 1 tr. Inneh. Sven Eftman.

Det bästa hvetemjålet Malmö BEST PATENT. Bild of a flour sack.

KOSTYMER

tvättas kemiskt ytterst väl och billigt af Örgryte Kemiska Tvätt- & Färgeri A.-B., Göteborg.

FOLKBANKEN Hufvudkontor Klarabergsgatan 23. Afdelningskontor Kommandögat. 25.